

גיליון מס' 440 פרשת כי תבא
תשפ"א שנה תשיעית

לזכות ידידינו החשוב שיראה ברכה
והצלחה בכל הענינים

להקדשות ע"ג הגליון
ניתן לפנות למס' 053-3145900

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

"בערתי הקדש מן הבית וגם נתתיו ללוי" (כ"ו י"ג)

נאמר במשנה (מע"ש פ"ה מ"ו): "נתתיו ללוי" - זה מעשר לוי, "וגם נתתיו" - זו תרומה ותרומת מעשר (לכהן).
ויש לעיין, הרי מצות הבעור נוהגת גם במעשר ראשון וגם בתרומה, אם כן מדוע אצל לוי כתבה תורה בפירוש, ואלו הכהן רק נתרבה מתבת "גם".
והנה יש חלוק בין כהן ללוי. כי סתם לוי הוא עני, וכלשון הפסוק (דברים י"ד כ"ז): 'ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך' (ועיין ספרי שם, בכל מקום שאתה מוצא לוי הזה תן לו וכו'), אבל סתם כהן הוא עשיר, כדאיתא בספרי (פ' ברכה על הפסוק 'ברך ה' חילו): 'רוב כהנים עשירים הם'.
מעתה אתי שפיר:
הלוי נכתב במפורש בתורה בפסוקים אלו של שנת מעשר עני, כי בדרך כלל הוא עני וכנ"ל, וממילא מקבל גם מעשר ראשון וגם מעשר עני, אבל הכהן אינו עני ואינו שייך לפרשה של עני, ומגיעה לו רק תרומה, לכן כתבתו התורה רק ברבוי. (שבענו מטוביך)

ירח האיתנים

לשותפינו היקרים שיחי'

ימים אלו הם ימים של חשבון נפש, כל אחד ואחד לעצמו על כל מה שעבר בשנה האחרונה, גם אנחנו אם נסתכל לאחור א"א לתאר ולשער את הצמא הגדול ההולך וגובר מדי שבוע איך שרבים מבקשים עוד ועוד ללמוד מתורתו של רבינו שליט"א, וב"ה זוכים אנו לסיים את השנה עם סיפוק גדול של סייעתא דשמיא בהוצאת הגליון מדי שבוע בשבוע והפצתו בבתי הכנסת ובהיכלי התורה כאן בארץ ישראל ובמדינות רבות ברחבי העולם.
זו גם ההזדמנות להודות לכל אותם שותפים בהפצת דברי התורה ע"י הדפסת הגליון והפצתו במקום מגוריהם ובפרט לגרים מעבר לים אשר מדפיסים מדי שבוע את הגליון ומזכים את הרבים, וכן אלו שנדבה ליבם להיות שותפים בהוצאות לזיכוי הרבים במשך השנה. כידוע בשנים עברו בליל ראש השנה אלפים אלפים נוהרים מכל קצוות העיר בני ברק לזכות לקבל את ברכת רבינו לברכת השנים לשנה טובה ואי"ה נקוה שגם בשנה זו נזכה לעבור ולהתברך, אבל רבים הם הגרים בערים רחוקות ברחבי הארץ שהיו רוצים לבוא ולהתברך ואינם יכולים מחמת המרחק ובפרט אחינו היקרים אשר מעבר לים שגרים שם וליבם כאן. ובזאת אנו באים להיות לכם לשליחים עבורכם ולהגיש בפני רבינו את שמכם לברכה ולישועה לקראת השנה החדשה.
כל אחד ואחד שירים את תרומתו בסך 100 ₪, יזכה להיות שותף בהפצת דברי תורתו של רבינו שליט"א וכן יועבר שמו למרן שליט"א לברכת השנים ולברכת שנה טובה, בימים הנוראים הבעל"ט.
בימים אלו יצינו בכלל ישראל את הסתלקותו של מרן בעל המשנה ברורה והחפץ חיים ונשאל רבינו: מה יש לומר לתורמים על ענין החזקת התורה?
ואמר רבינו: שהחפץ חיים (שמירת הלשון ש"ג פ"ו) כתב שהללו המחזיקים תורה לעתיד לבוא הם יידעו ללמוד, שהרי כתוב שיישבו במחיצת תלמידי החכמים - 'בצל החכמה בצל הכסף' ואם לא יידעו ללמוד איזה שכר יש להם בכך, זה עונש, על כורחך שיידעו ללמוד. רבנו אמר זאת בשמחה גדולה רבה כמי ששמח בשבילם - כמה טוב יהיה להם שיידעו ללמוד!
ואשרי הזוכה להיות שותף בהפצת דברי תורתו של רבינו שליט"א
ניתן לפנות למס': 053-3145900
ברכה מרובה וברכת שנה טובה תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה
יצחק גולדשטוף

ערב שנת השמיטה במשנתו של רבינו

השתדל מאד לקטוף את הסכך של הסוכה ולולב והדס קודם שנת השמיטה משום חשש זמירה. (עי' ד"א פ"ד משמיטה סוף ס"ק פ"ו גביאתרוג, ובפ"ח ס"ק פ"ו גבי לולב ובפ"ז בצה"ל אות רכ"ב)
אבל ערבות אין שום חשש כי אין בהם חשש קדושת שביעית. (והוסיף שהיו כירקות ועי' ד"א פ"ח משמיטה ס"ק פ"ו) פרוזבול
בערב ראש השנה של תחילת שמיטה אחרי התרת נדרים, אומר בעל פה בפני ג' ואפילו קרובים שלו, "מוסרני לכם הדיינים שכל חוב שיש לי שאגבנו כל זמן שארצה". (עי' ד"א פ"ט משמיטה ס"ק צ"ה, ובשעה"צ אות מ"ד, ומה שעושה בפני קרובים אינו אלא מחומרא, עי' ד"א שם ס"ק צ"ה)

שאלתיו אם בקידוש ליל ראש השנה מכוון בשהחינו על מצוות שמיטה כמו שנתפרסם בשם הגרש"ז אורבך זצ"ל, והשיב שלא נהגו אצלם כן. (והראה לי ירושלמי סוטה מענין זה. פ"ז ה"ג בסופה)
ש. האיך היה מנהגו של מרן בעל הקהילות יעקב ז"ע בענין עריכת פרוזבול בערב שביעית, האם היה מקפיד לנהוג כן, והאם היה מצריך כתיבת שטר פרוזבול או שמספיק במסירת מילי בלבד.
ת. נהג כן ולפעמים מסר מילי ולא כתב. והחזר"א לא נהג כן.
(קיצור דיני שביעית)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושונ"ת מרבינו.

וציותי את ברכתי
הלכות שביעית ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

על מה חלה קדושת שביעית (ג)

ירקות שהשרישו מעצמם

- ירקות שהשרישו מעצמם, אם השרישו שלא כדרך זריעה כלל, ולא ניחא ליה אין בהם קדו"ש, ואם השרישו כדרך זריעה אם ניח"ל הרי זה קדוש בקדו"ש, ואם לא ניחא ליה – נחלקו הפוסקים.
- גינה על הגג**
- גינה על הגג, אף במקום שאין הרגילות לכך, נוהגים בה כל דיני שביעית כיון ששתל בכוונה.
- דברים התלויים במחשבת הבעלים**
- דברים שגדלים מאליהם בשדה בשישית ונכנסים לשנת השביעית ואינם מיוחדים למאכל אדם או בהמה ואינם מיוחדים להסיק בהם כעץ, כגון עלי גפנים ומיני עשבים שונים, הרי דינם תלוי במחשבתו.
- הגדל בשביעית וקצר בשמינית**
- ספיחין המותרים בשביעית לאכילה כגון מד' שדות שלא גזרו עליהם, אם גדלו בשביעית וקצרו בשמינית או שלא גמרו לגדול אלא בשמינית, הרי דינם ככל פירות שביעית: קדושים, ומותרים באכילה ואסורים בסחורה וחייבים בביעור עד חנוכה או שיעשו כיוצא בהן.
- ירק שישיית היוצא לשמינית**
- ירק של ששית העומד לצאת לשמינית ואינו עומד ללקוט בשביעית – אין בו קדו"ש.

מתוך ספר שיח השמיטה - אוצר פסקי רבינו הגר"ח קניבסקי

ערב שנת השמיטה שו"ת מיוחד עם רבינו שליט"א

בערב שנת השמיטה תשע"ה נכנסו מגדל מאתרוגים הרב ניימן והרב גרבוז שליט"א מרבני ישיבת סלבודקה קמי מרן שר התורה הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א בשאלות הלכה למעשה בענין עבודות בפרדס האתרוגים (להלן ההמשך משבוע שעבר) **שאלה:** בפרדס יש עצים שמקבלים מחלה ומתחילים להתייבש, בשביל שזה לא יתפשט לעצים אחרים צריך לחתוך אותם, ההוראות הם שצריך לחתוך גם חלק מהעץ הבריא. האם מותר לעשות את זה בשמיטה?

תשובה: מרן: לחתוך בצמצום הוא לא יכול? **הרב ניימן:** עד איפה שהמחלה נמצאת ועוד קצת, **מרן:** להשתדל לחתוך בצמצום מה שמוכרח.

שאלה: אחרי שחותכים צריך לשים משחה עצים שהמחלה לא תכנס לגדם זה כמו פצע, האם מותר לשים את המשחה?

תשובה: מרן: לשמור את הפרי. לשמור את העץ מותר, **שאלה:** את הגזם אסור להשאיר בשדה כיון שזה גם מדבק עצים אחרים. ויש גם את הגזם משישית שחתכו ולא הספיקו להוציא. האם מותר להוציא את זה החוצה? **תשובה: מרן:** כן.

שאלה: הרב גרבוז: זה לא נקרא להכשיר את הקרקע לזריעה? **תשובה: מרן:** לא, זה מונע מזיק. **הרב גרבוז:** זה נקרא מונע הפסד, אפילו שזה חשש שמא, ואפילו שזה לא הפסד מרובה? **מרן:** לכאורה.

שאלה: בפרדס גודלים עשבים, העשבים גם מונעים מהעץ מים היות לא יודעים אם העץ מקבל מים מצינור ההשקיה, וגם מביא מזיקים ונחשים, בשמיטה הקודמת היה גוי שנחש נשך אותו. האם מותר לרסס בשביל לייבש את העשב?

תשובה: מרן: אי אפשר לשים סם לנחשים? **הרב ניימן:** ההוראות לנחשים שא"ל לתפוס אותם הם מתחבאים. **מרן:** לשים סם כזה הם יאכלו אותו וימותו. **הרב ניימן:** יש עוד בעיה שאם לא יורידו את העשבים לא ידעו אם העץ קבל מים והעץ יכול למות אין פה את הלאוקמי של העץ? **מרן:** אם צריך לאוקמי מותר ע"פ דין, הרב גרבוז זה נקרא לאוקמי, אפילו ושנחנו לא יודעים איזה עץ זה יהיה, רק שיכול להיות עצים שלא יקבלו מים זה מספיק? **מרן:** אבל יודעים שיש עצים שזה מקלקל.

שאלה: בחומר שמיבש את העשב יש שתי סוגים יש חומר שמרססים עליהם הוא מיבש את העלים מלמעלה, ויש חומר שמהעלים הוא יורד גם לשרוש, הנפ"ק בן החומרים האלה, שאת החומר שמיבש רק את העלים מלמעלה יצטרכו אחרי חודש עוד פעם לרסס, אבל מה שעושים שמיבש את העלים והשורשים בפועל אחת זה לא יגדל יותר?

תשובה: מרן: הכלל בכלום זה לאוקמי מותר לאבראי אסור מה שצריך שהאילן לא יתקלקל זה מותר, ומה שזה להשביח זה אסור, **הרב ניימן:** אני רוצה ברכה מהרב.

מרן: "וציותי את ברכתי" שומר שמיטה שיהא לך ברכה וכול טוב. **הרב ניימן:** אמן.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🕍 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,
יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310